

ISSN 2223-3822

Melnyk, I. (2018). Aspekty ta naslidky derzhavnoho rehuliuвання rozvytku sfery tovarnoho obihu v Ukraini [Aspects and consequences of state regulation in the development of the commodity circulation sphere in Ukraine]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava* [Socio-Economic Problems and the State] (electronic journal), Vol. 19, no. 2, pp. 50-59. Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2018/18mimovu.pdf>

SEPS

Journal

Socio-Economic
Problems and the State

АСПЕКТИ ТА НАСЛІДКИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СФЕРИ ТОВАРНОГО ОБІГУ В УКРАЇНІ

Ірина Мельник

Львівський торговельно-економічний університет
вул. Туган-Барановського, 10, м. Львів, 79000, Україна

e-mail: gaveshtha@gmail.com

к.е.н., доцент, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Article history:

Received: October, 2018

1st Revision: October, 2018

Accepted: October, 2018

JEL classification:

H10

UDC:

351.82

DOI:

<https://doi.org/10.33108/sepd2018.02.050>

Анотація. У статті характеризується суть державного регулювання сфери товарного обігу та її соціально-економічної модернізації. Визначено, що головним результатом усіх дій органів державної влади повинно стати розширення обсягів використання соціальної складової економічного потенціалу в сфері товарного обігу. Ключовий характер системи державного регулювання сфери товарного обігу проявляється у наборі заходів та інструментів, які доцільно розділити в контексті виділення їхнього інституційно-правового, фіскального, інституційно-проектного, фінансово-кредитного, організаційно-інституційного, соціально-психологічного та інформаційно-роз'яснювального спрямування. Такий вплив реалізує як позитивні, так і негативні компоненти системи, що, водночас, може мати й критичні наслідки для розвитку сфери товарного обігу. Встановлено, що наслідками недостатньо ефективного державного регулювання сфери товарного обігу є послаблення її функцій та завдань в економіці, стагнація інвестиційної та інноваційної активності підприємств, недотримання суб'єктами сфери товарного обігу базових умов конкурентного та регуляторного середовища, зниження економічної ефективності створення галузевих замкнутих циклів виробництва високоякісної продукції.

Ключові слова: сфера товарного обігу, державне регулювання, соціально-економічна модернізація, ефективність, розвиток.

Мельник І. Аспекти та наслідки державного регулювання розвитку сфери товарного обігу в Україні [Електронний ресурс] / Ірина Мельник // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2018. — Вип. 2 (19). — С. 50-59. — Режим доступу до журн.: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2018/18mimovu.pdf>

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

1. Постановка проблеми.

Об'єктивно є необхідність регулювання сфери товарного обігу, проте його обсяги, механізми, форми і методи різняться залежно від рівня розвитку держави як соціально-економічної системи, характеристик внутрішнього ринку та підприємницького середовища, структури видів і форм торгівлі, сформованих підходів і принципів державного управління. На посттрансформаційному етапі розвитку економіки, коли ще не забезпечено повноцінного ринкового саморегулювання, не сформовано ресурсної бази економічного розвитку (характерно для України), прийнятною є модель нарощування потенціалу сфери товарного обігу, адже її розвиток, забезпечення належного контролю за його головними параметрами істотно впливають на задоволеність потреб споживачів товарами, рівнем цін, зручністю в обслуговуванні тощо. З огляду на це розроблення й реалізація органами державного управління заходів, спрямованих на раціональний розвиток сфери товарного обігу, – важливі передумови соціально-економічного розвитку держави, а оцінка наслідків державного регулювання є необхідною умовою для забезпечення ефективної соціально-економічної модернізації цього сектору економіки.

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Проблему ефективного регулювання функціонування і розвитку сфери товарного обігу, яка є актуальною для всіх типів і моделей державного устрою, станів розвитку економіки, досліджували багато зарубіжних та вітчизняних вчених. Основні теоретико-методичні засади та прикладні аспекти державного регулювання сфери товарного обігу узагальнено в працях В. Апопія [1], М. Беляєвої [2], Н. Возіянової [3], Л. Дідківської [4], І. Лазебної [5], В. Ільяшенко [6], А. Литвина [7], В. Хасанової [8] та багатьох інших.

3. Невирішені раніше частини загальної проблеми.

Попри значну кількість наукових публікацій із проблем державного регулювання, розроблення його заходів і механізмів, динамізм соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу в Україні зумовлюють необхідність наукових досліджень у напрямі діагностики наслідків державного регулювання цієї сфери та пошуку шляхів його ефективної реалізації.

4. Постановка завдання.

Метою роботи є аналіз сучасного державного регулювання сфери товарного обігу в Україні, виявлення його позитивних і негативних аспектів, що в підсумку дозволить виокремити наслідки неефективного регулювання для цього сектору економіки.

5. Виклад основного матеріалу.

Сфера товарного обігу виконує важливу роль у розширенні місткості внутрішнього ринку, формуванні оптимальних структурних співвідношень у сегментах виробництва і збуту товарів (продукції, послуг), забезпеченні інвестиційної та інноваційної активності реального сектору економіки, формуванні якісного бізнес-середовища. Водночас, досягнення усіх цих результатів значною мірою залежить від якості засобів та інструментів державного регулювання. Вони особливо дієві за наступних обставин: деформації системи структурних співвідношень в межах виробництва, обміну та споживання суспільного продукту; посилення залежності національної економіки від імпорту товарів і ресурсів; погіршення міжгалузевих та коопераційних відносин у внутрішній системі економіки; збільшення тіньової (прихованої) економічної діяльності; погіршенні функціонально-ресурсної структури

внутрішнього ринку.

Державне регулювання соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу передбачає системний вплив на кон'юнктуру ключових сегментів внутрішнього ринку, масштаби галузево-секторальних відносин та концентрацію підприємств на ринку, розвиток стадій суспільного відтворення, реалізацію інноваційного потенціалу розвитку реального сектору економіки, структуру секторальних сфер життєздатності суспільства, просторово-територіальні пропорції соціально-економічної безпеки країни. Водночас, ключовий характер системи державного регулювання сфери товарного обігу проявляється у наборі заходів та інструментів, які доцільно розділити в контексті виділення їхнього інституційно-правового, фіскального, інституційно-проектного, фінансово-кредитного, організаційно-інституційного, соціально-психологічного та інформаційно-роз'яснювального спрямування. Такий вплив реалізує як позитивні так і негативні компоненти системи, що, водночас, може мати й критичні наслідки для розвитку сфери товарного обігу (рис. 1).

Так, у міру інституціонально-правового регулювання органам державної влади в Україні вдалося спростити та посилити прозорість дозвільно-ліцензійної системи регулювання виробничо-господарських відносин, забезпечити модернізацію системи обліку та звітності товарообмінних операцій, досягнути гармонійного поєднання вітчизняного законодавства з міжнародними стандартами та нормами, що регулюють правила торгівлі, пришвидшити інституціональний розвиток системи прав та свобод споживачів. А це дозволяє якісно провести в нашій державі комплекс структурних реформ, що стосуватимуться збільшення обсягів вітчизняного виробництва конкурентоспроможної продукції, розвитку та підвищення ефективності інструментів і засобів товарного обміну на внутрішньому ринку, посилення технологічної співпраці суб'єктів реального сектору економіки з міжнародними партнерами, розширення частки споживання якісних і безпечних товарів (при цьому активно популяризуючи товари місцевого виробництва).

Про ефективність податкової політики у сфері товарного обігу в Україні свідчать такі тенденції: становлення та розвиток спрощеної системи оподаткування; підвищення якості податкового адміністрування; поетапне зниження фіскального навантаження. Такі результати роботи фіскальних державних органів дозволяють якісно стимулювати становлення, розвиток і зміцнення конкурентоспроможності вітчизняного та місцевого виробництва, зростання попиту бізнесу на результати наукових досліджень і розробок, розвиток та поширення місцевих підприємницьких інвестиційно-інноваційних ініціатив.

Крім того, позитивні зміни відбулися у процесах стратегування та планування розвитку сфери товарного обігу, що засвідчуються наявністю системи стратегічного та тактичного управління розвитком сфери товарного обігу на центральному і місцевому рівнях. За останні роки в Україні прийнято низку важливих стратегічних документів, зокрема "Стратегія сталого розвитку "Україна-2020", "Експортна стратегія України: Дорожня карта стратегічного розвитку торгівлі 2017-2021", "Стратегія розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року", "Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року" та інші.

Варто відмітити успіхи органів державної влади у забезпеченні фінансово-кредитної підтримки суб'єктів товарного обігу, у результаті чого вдалося розширити мережу об'єктів інфраструктури фінансово-кредитної підтримки, лібералізувати умови отримання вітчизняними виробниками бюджетного фінансування реалізації інноваційного потенціалу розвитку та посилення конкурентоспроможності. Це дозволяє стверджувати про покращення в Україні середовища створення і збільшення обсягів діяльності локальних інтегрованих виробничо-торговельних систем, розбудови інноваційної інфраструктури товарного обігу, формування високоефективного міжфункціонального співробітництва між усіма суб'єктами суспільного економічного відтворення.

Рис. 1. Аспекти та наслідки державного регулювання розвитку сфери товарного обігу в Україні

Примітка: авторська розробка.

В Україні у міру реалізації євроінтеграційних цілей вдалося досягнути позитивних організаційно-інституційних результатів, зокрема стосовно утвердження контрольованості та керованості операцій розподілу і обміну товарів, розвитку системи захисту прав споживачів тощо. Очевидно, що такі зміни посилюють прозорість та спрощення системи товароруку, підвищують якість моніторингу споживчих цін імпортованих товарів, покращують структуру джерел придбання товарів (зокрема активізують розвиток альтернативних форматів), забезпечують тісніше узгодження напрямів розвитку бізнес-процесів з інтересами місцевого населення.

Все більше значення у системі державного регулювання сфери товарного обігу відводиться соціально-психологічним та інформаційно-роз'яснювальним заходам. Так, в Україні досить активно відбувається розвиток державної інформаційно-аналітичної та маркетингової підтримки вітчизняних брендів і торгових марок. Маркетингово-інформаційна робота стосується налагодження та підтримання постійних контактів зі споживачами, надання допомоги у виборі покупом, формування нових споживчих потреб, підвищення обізнаності про ринкові тенденції, виконання різних видів сервісної роботи на користь товарів вітчизняних та місцевих виробників. Зокрема, наша держава є ініціатором проведення міжнародних економічних форумів та конференцій, де вітчизняні виробники мають можливість презентувати власну продукцію та ознайомитися із сучасними науково-технічними розробками, а в межах регіонів традиційно відбуваються широкомасштабні ярмарки та виставки товарів місцевих виробників.

Попри позитивні результати у реалізації державної регуляторної політики у сфері товарного обігу сформувалися негативні тенденції, що несуть суттєві ризики і загрози забезпеченню достатньої ефективності її соціально-економічної модернізації. Так, в контексті інституційно-правових змін не вдалося завершити реформування дозвільної системи, сформувати систему електронного урядування погоджувальних процедур, повноцінно гармонізувати нормативно-правову базу регулювання виробничих операцій відповідно до міжнародних стандартів якості та безпеки, врегулювати систему електронного обслуговування покупців через Інтернет-мережу, забезпечити достатню дієвість інституціональних норм та правил захисту економічних інтересів суб'єктів товарного обігу. Відповідно варто стверджувати, що в Україні досі не вирішено проблеми стосовно дерегуляції комерційної господарської діяльності, дотримання суб'єктами товарного обігу міжнародних принципів організації товарно-грошових відносин, забезпечення прозорого та добросовісного функціонування віртуально-комунікаційних майданчиків, зниження рівня монополізованості товарних ринків та їх сегментів, скорочення масштабів тіньових економічних відносин та ін. Більше того, враховуючи пряму залежність структурних компонент державної управлінської системи від норм і правил, існує висока загроза ще більшого посилення негативних тенденцій у всіх без винятку напрямках соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу.

Постійні зміни у Податковому кодексі України та інших документах, що визначають напрями фіскальної політики держави досі не вирішили проблеми податкового адміністрування у сфері товарного обігу. Так, зберігається надмірний фіскальний тиск, тривалий час не врегульовано реалізуються норми податкового стимулювання та страхування інвестиційних ризиків, здійснюється вибіркоче надання бюджетно-податкових пільг. Закордонний досвід задовго до прийняття Податкового кодексу в Україні підтвердив ефективність наступних заходів: диференціація системи податкового обліку амортизаційних відрахувань; запровадження податкових канікул для новостворених підприємств у прогресивних секторах економіки (ІТ-сектор, робототехніка, теплоенергетичне приладобудування, електротехнічне машинобудування); компенсація податкових витрат при здійсненні НДДКР; пільгове

оподаткування при використанні вітчизняних винаходів, технологій чи обладнання. Попри існуючий світовий досвід органи виконавчої влади в нашій державі досі не здійснили жодних прогресивних системних реформ у податковій політиці, у тому числі в сфері товарного обігу. У підсумку це істотно перешкоджає залученню прямих, у тому числі іноземних, інвестицій, впровадженню новітніх енерго- та ресурсо-ефективних технологій, розвитку державно-приватного партнерства для створення замкнутих циклів та освоєння серійного виробництва нової конкурентоспроможної продукції, розбудови осучасненої просторово-видової мережі об'єктів торгівлі, у тому числі з продажу вітчизняних товарів з високою доданою вартістю.

Як вже зазначалося, в Україні державним органам влади вдалося здійснити значний обсяг роботи щодо розроблення та реалізації стратегічних програм як національного, так і регіонального чи галузевого значення. Попри це, зберігається проектний статус низки важливих документів, які впливають на ефективність соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу, зокрема "Стратегія розвитку високотехнологічних галузей до 2025 року", "Стратегія інноваційного розвитку України на період до 2025 року", "Державна цільова програма розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року" та інші. Водночас, існують й інші невирішені проблеми у процесі стратегування і планування сфери товарного обігу, зокрема такі: відсутність об'єктивних джерел інформації для проведення повноцінного аналізу сфери товарного обігу; збереження непередбачуваності регуляторної діяльності при забезпеченні поступу внутрішнього споживчого ринку; впровадження стратегічно не орієнтованих інституційно-організаційних змін у системі регулювання сегментів суспільного відтворення; спотворення системи мотивації суб'єктів товарного обігу щодо участі в процесах розроблення та реалізації планових документів національного та регіонального значення із регулювання товарно-грошових відносин. Безперечно, що першочергово у вітчизняній системі державного регулювання соціально-економічної модернізації товарного обігу повинні відбутися зміни стосовно становлення інституціолізованої ієрархії та використання єдиного підходу до розроблення, реалізації та контролю ефективності стратегічних документів.

Більше того, існують значні перешкоди у розвитку сфери товарного обігу в контексті надання державою фінансово-кредитної підтримки. Йдеться про активне зниження рівня доступності суб'єктів товарного обігу до фінансово-кредитних ресурсів, обмеженість пропозицій бюджетно-грантового кредитування виробничо-технологічних проектів модернізації сфери товарного обігу, відсутність мережі фондів пільгового кредитування і фінансування суб'єктів товарного обігу при реалізації пріоритетних програмних заходів та інше. Відповідно у сфері товарного обігу існують значні труднощі при розробці та реалізації інвестиційно-інноваційних проектів розбудови базової інфраструктури, створенні інтегрованих підприємницьких систем замкнутого циклу, збільшенні масштабів міжнародного науково-технологічного, виробничого, маркетингово-збутового співробітництва, налагодженні комерційно-збутової організації та інноваційно-технологічної співпраці між суб'єктами різних галузево-секторальних напрямів.

Звернімо увагу на те, що, в Україні досить повільно відбуваються інституційні зміни в організації функціонування та розвитку сфери товарного обігу. Зокрема, це засвідчується наступним: зберігається малоефективне державне стимулювання впровадження на вітчизняних підприємствах міжнародних норм та правил товарного обігу; відсутні ефективні системи недержавного контролю якості та безпечності товарів; відбувається недостатній контроль дотримання прав споживачів. Це призвело до того, що внутрішній споживчий ринок швидко наповнюється імпортними товарами, часто сумнівної якості, та перебуває у високій залежності від таких поставок. Зокрема, за останні роки окремі галузі національної економіки повністю втратили власну

економічну та ресурсну самостійність і змушені адаптуватися до тенденцій, що керовані нерезидентами держави. Безперечно, що це носить суттєві загрози економічній та національній безпеці держави. Відповідно, робота органів державної влади потребує кардинальних змін в організаційному контексті, що повинно проявлятися у зміні структури системи державного управління, рівнів керованості окремих операцій, ставлення представників влади та суб'єктів товарного обігу до власної відповідальності, стимулів до впровадження інновацій, ефективного використання ресурсів, збільшення обсягів діяльності тощо.

Чинять негативний вплив на модернізацію сфери товарного обігу соціально-психологічні та інформаційно-роз'яснювальні заходи, що проявляється у відсутності належних інформаційно-комунікаційних взаємовідносин між суб'єктами товарного обігу щодо скорочення обсягів тіньової торгівлі, підтримки національного та місцевого виробника, розширення частки споживання якісних та безпечних товарів на внутрішньому ринку. У підсумку на споживчому ринку України досить складно організувати активну маркетингово-промоційну підтримку пропозицій місцевого товаровиробництва, розвивати діяльність малих суб'єктів підприємництва зі спеціалізацією на виготовленні та збуті товарів кінцевого споживання, витіснити товари низької цінової категорії із загрозливим для здоров'я рівнем якості (здебільшого імпортованих контрабандним шляхом), налагоджувати коопераційні зв'язки та мережеве співробітництво у створенні замкнутих циклів споживчого відтворення.

Відмітимо, що виявлені недоліки державного регулювання мають негативні наслідки для соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу. Йдеться про послаблення функції та ускладнення реалізації завдань сфери товарного обігу в національній економіці, зростання у підприємств обсягів трансакційних витрат та збиткових товарно-грошових операцій, нарощування стагнації інвестиційної та інноваційної активності підприємств, недотримання суб'єктами сфери товарного обігу базових умов конкурентного та регуляторного середовища, зниження економічної ефективності створення галузевих замкнутих циклів виробництва високоякісної продукції. Безперечно, що все це посилює ризики і загрози економічній безпеці України, зокрема щодо зменшення обсягів господарської діяльності та капіталу у базових галузях сфери товарного обігу, деформацій та диспропорцій функціонування внутрішнього ринку, сповільнення інноваційного розвитку стадій суспільного відтворення, порушення умов формування справедливого і рівного конкурентного та регуляторного середовища, посилення товарно-ресурсної залежності національної економіки від кон'юнктури зовнішніх ринків. Відповідно, у контексті досягнення позитивних наслідків та підвищення ефективності державного регулювання соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу варто обґрунтувати стратегічні пріоритети, розробити концептуальні положення, здійснити моделювання, удосконалити систему інституційного забезпечення, що є предметом наступного розділу дослідження.

6. Висновки та перспективи подальших досліджень в даному напрямку.

Значним чинником, що стримує соціально-економічну модернізацію сфери товарного обігу України залишається недостатня ефективність її державного регулювання. При цьому, недоліки характерні для базових засобів та інструментів державного регулювання. Зокрема, інституційно-правового регулювання (незавершеність реформування дозвільної системи, несформованість системи електронного урядування погоджувальних процедур, невідповідність інституційно-правового регулювання виробничих операцій міжнародним стандартам якості та

безпеки, неврегульованість системи електронного обслуговування покупців через Інтернет-мережу, низька дієвість інституціональних норм та правил захисту економічних інтересів суб'єктів товарного обігу), податкової політики (збереження надмірного фіскального тиску в сфері товарного обігу, неврегульованість норм податкового стимулювання та страхування інвестиційних ризиків, вибіркоче надання бюджетно-податкових пільг), стратегування і планування розвитку (відсутність інституціолізованої ієрархії та єдиного підходу до розроблення, реалізації та контролю ефективності стратегічних документів), фінансово-кредитної підтримки (низька доступність суб'єктів товарного обігу до довгострокових інвестиційних ресурсів, висока кредитна залежність сфери товарного обігу), організаційно-інституційних засобів (малоефективне державне стимулювання впровадження на вітчизняних підприємствах міжнародних норм та правил товарного обігу, відсутність ефективної системи недержавного контролю якості та безпечності товарів, недостатність контролю дотримання прав споживачів), соціально-психологічних та інформаційно-роз'яснювальних заходів (відсутність належних інформаційно-комунікаційних взаємовідносин між суб'єктами товарного обігу щодо: скорочення обсягів тіньової торгівлі; підтримки національного та місцевого виробника; розширення частки споживання якісних та безпечних товарів на внутрішньому ринку). Недостатньо ефективно державне регулювання соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу має негативні наслідки, зокрема послаблення функцій та завдань сфери товарного обігу в економіці, зростання у підприємств транзакційних витрат та рівня збитковості, стагнація інвестиційної та інноваційної активності підприємств, недотримання суб'єктами сфери товарного обігу базових умов конкурентного та регуляторного середовища, зниження економічної ефективності створення галузевих замкнутих циклів виробництва високоякісної продукції.

Author details (in Russian)

АСПЕКТЫ И ПОСЛЕДСТВИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ РАЗВИТИЯ СФЕРЫ ТОВАРНОГО ОБРАЩЕНИЯ В УКРАИНЕ

Ирина Мельник

Львовский торгово-экономический университет
ул. Туган-Барановского, 10, г. Львов, 79000, Украина
e-mail: gaveshtha@gmail.com

к.э.н., доцент, доцент кафедры туризма и гостинично-ресторанного дела

Аннотация. В статье характеризуется суть государственного регулирования сферы товарного обращения и ее социально-экономической модернизации. Определено, что главным результатом всех действий органов государственной власти должно стать расширение объемов использования социальной составляющей экономического потенциала в сфере товарного обращения. Ключевой характер системы государственного регулирования сферы товарного обращения проявляется в наборе мер и инструментов, которые целесообразно разделить в контексте выделения их институционально-правового, фискального, институционально-проектного, финансово-кредитного, организационно-институционального, социально-психологического и информационно-разъяснительного направления. Такое воздействие реализует как положительные, так и отрицательные компоненты системы, одновременно может иметь и критические последствия для развития сферы товарного обращения. Установлено, что последствиями недостаточно эффективного государственного регулирования сферы товарного обращения является ослабление ее функций и задач в экономике, стагнация инвестиционной и инновационной активности

предприятий, несоблюдение субъектами сферы товарного обращения базовых условий конкурентной и регуляторной среды, снижение экономической эффективности создания отраслевых замкнутых циклов производства высококачественной продукции.

Ключевые слова: *сфера товарного обращения, государственное регулирование, социально-экономическая модернизация, эффективность, развитие.*

Author details (in English)

ASPECTS AND CONSEQUENCES OF STATE REGULATION IN THE DEVELOPMENT OF THE COMMODITY CIRCULATION SPHERE IN UKRAINE

Iryna Melnyk

Lviv Trade and Economic University

Tugan-Baranovskyi str., 10, Lviv, 79000, Ukraine

e-mail: gaveshtha@gmail.com

Ph.D., Assoc. Prof., Department of Tourism, Hotel and Restaurant Affairs

Abstract. *The article describes the essence of state regulation of the commodity circulation sphere and its socio-economic modernization. It is determined that the main result of all state authorities' actions should be the expansionist use of the social component of economic potential in the field of commodity circulation. The key character of the system of state regulation of the commodity circulation sphere is manifested in a set of measures and instruments that are appropriate to be divided in the context of the allocation of their institutional, legal, fiscal, institutional and financial, socio-psychological and informational purposes. Such influence realizes both positive and negative components of the system, which, at the same time, can have critical consequences for the development of the commodity circulation sphere. It is established that insufficient and ineffective state regulation of the commodity circulation sphere can lead to the weakening of its functions and tasks in the economy, the stagnation of investment and innovation activity of enterprises, the failure of subjects of the commodity circulation sphere to be compliant with the main conditions of a competitive and regulatory environment, reduction of economic efficiency in the process of the creation of sectoral closed production loops of high-quality products.*

Keywords: *commodity circulation sphere, state regulation, socio-economic modernization, efficiency, development.*

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2018/18mimovu.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Melnyk, I. (2018). Aspekty ta naslidky derzhavnoho rehuliuвання rozvytku sfery tovarnoho obihv v Ukraini [Aspects and consequences of state regulation in the development of the commodity circulation sphere in Ukraine]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava* [Socio-Economic Problems and the State] (electronic journal), Vol. 19, no. 2, pp. 50-59. Available at:

<http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2018/18mimovu.pdf>

Використана література:

1. Апопій В. В. Державна політика розвитку торговельного підприємництва в Україні: монографія / Апопій В. В., Андріїв Н. М. – Львів : Растр-7, 2017. – 303 с.
2. Беляєва М. В. Економічний механізм регулювання підприємницької діяльності в торгівлі : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Беляєва Маріанна В'ячеславівна ; Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі. – Х., 2010. – 19 с.

3. Возіянова Н. Ю. Державне регулювання інституціональних змін у розвитку внутрішньої торгівлі / Возіянова Н. Ю. // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. Серія: Гуманітарні науки. – 2010. – Випуск 3. – С. 219-228.
4. Дідківська Л. В. Державне регулювання економіки / Л. І. Дідківська. – К. : Знання-Прес, 2000. – 209 с.
5. Лазебна І. Фінансово-економічні методи державного регулювання ринку споживчих товарів в Україні / І. Лазебна // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2013. – Вип. 1 (1). – С. 71-74.
6. Ільяшенко В. А. Державна підтримка інституціональних перебудов у сфері товарного обігу / А. А. Ільяшенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://academy.gov.ua/ej/ej3/txts/GALUZEVE/07-ILYASCHENKO.pdf>.
7. Литвин А. Ю. Розвиток механізму управління торгівлею / А. Ю. Литвин // Економіка: проблеми теорії та практики : зб. наук. праць. – 2016. – № 3. – С. 28-32.
8. Хасанова В. В. Державне регулювання внутрішньої торгівлі в Україні (організаційно-правовий аспект): автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / В. В. Хасанова; Ін-т законодавства Верховної Ради України. – К., 2009. – 20 с.

References

1. Apopii, V. V. & Andriiv, N. M. (2017) *Derzhavna polityka rozvytku torhovelnoho pidpriumnytstva v Ukraini* [State policy of development of trade business in Ukraine]. Lviv : Rastr-7, 2017. (in Ukraine)
2. Bieliaieva, M. V. (2010) *Ekonomichniy mekhanizm rehuliuвання pidpriumnytskoi diialnosti v torhivli* [Economic mechanism of regulation of entrepreneurial activity in trade] (PhD Thesis), Kharkiv: Kharkiv State University of Food Technology and Trade.
3. Voziianova, N. Yu. (2010) *Derzhavne rehuliuвання instytutsionalnykh zmin u rozvytku vnutrishnoi torhivli* [State regulation of institutional changes in the development of domestic trade]. *Bulletin of the Donetsk National University of Economics and Trade named M. Tugan-Baranovsky. Series: Humanities*, vol. 3, pp. 219-228.
4. Didkivska, L. V. (2000) *Derzhavne rehuliuвання ekonomiky* [State regulation of the economy]. Kiev: Znannia-Pres. (in Ukraine)
5. Lazebna, I. (2013) *Finansovo-ekonomichni metody derzhavnoho rehuliuвання rynku spozhyvchykh tovariv v Ukraini* [Financial and economic methods of state regulation of the consumer goods market in Ukraine]. *Theoretical and practical aspects of economy and intellectual property*, vol. 1(1), pp. 71-74.
6. Iliashenko, V. A. (2017) *Derzhavna pidtrymka instytutsionalnykh perebudov u sferi tovarnoho obihu* [State support for institutional restructuring in the field of commodity circulation]. *Online*. Available at: <http://academy.gov.ua/ej/ej3/txts/GALUZEVE/07-ILYASCHENKO.pdf>.
7. Lytvyn, A. Yu. (2016) *Rozvytok mekhanizmu upravlinnia torhivleiu* [Development of the mechanism of trade management]. *Economy: problems of theory and practice*, vol. 3, pp. 28-32.
8. Khasanova, V. V. (2009) *Derzhavne rehuliuвання vnutrishnoi torhivli v Ukraini (orhanizatsiino-pravovyi aspekt)* [State regulation of domestic trade in Ukraine (organizational and legal aspect)] (PhD Thesis), Kiev, Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine.

© 2018 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.
 This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.
 You are free to:
 Share — copy and redistribute the material in any medium or format Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.
 The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.
 Under the following terms:
 Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.
 You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.
 No additional restrictions
 You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

